

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie z zażalenia **G. P.**

na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Grójcu z dnia 21 października 2024 r. o odmowie wszczęcia śledztwa o sygn. akt [...]

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 13 maja 2025 r.,

wniosku Sądu Rejonowego w Grójcu

zawartego w postanowieniu z dnia 19 marca 2025 r., sygn. akt II Kp 617/24

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości

na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł:

nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Grójcu postanowieniem wydanym na posiedzeniu w dniu 19 marca 2025 r. zwrócił się do Sądu Najwyższego o rozważenie możliwości przekazania sprawy o sygn. akt II Kp 617/24 innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Motywując swoje wystąpienie wskazał, że bezpośrednim świadkiem w przedmiotowej sprawie zainicjowanej zawiadomieniem skarżącego G. P. , a jednocześnie osobą pokrzywdzoną w innym postępowaniu, w którym skarżącemu przedstawiono zarzuty popełnienia

przestępstw na jej szkodę, jest biegła sądowa X.Y., która od wielu lat wydaje opinie na zlecenie zarówno Prokuratury Rejonowej w Grójcu jak i Sądu Rejonowego w Grójcu, w tym z dużą częstotliwością uczestniczy jako psycholog w przesłuchaniach osób pokrzywdzonych i świadków w trybie art. 185a § 1 k.p.k. i następne. Zdaniem sądu właściwego relacje służbowe łączące wyżej wymienioną, będącą w przedmiotowej sprawie świadkiem, z większością prokuratorów oraz sędziów przemawiają za koniecznością przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, celem wyeliminowania jakichkolwiek wątpliwości co do bezstronności sądu w aspekcie zewnętrznym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się w swoich orzeczeniach, że skoro przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 37 k.p.k. stanowi odstępstwo od konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), to możliwość skorzystania z tego trybu powinna mieć miejsce wyjątkowo, gdy przemawiają za tym szczególne względy związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości. Zbyt pochopne wykorzystywanie instytucji *forum extraordinatum*, w praktyce mogłoby bowiem prowadzić do skutku odwrotnego od zamierzonego, tj. osłabienia poczucia zaufania społeczeństwa do bezstronności sądów i ich niezależności od innych władz. W judykaturze kryterium „dobra wymiaru sprawiedliwości”, o którym mowa w art. 37 k.p.k. jest odnoszone do takich konkretnych sytuacji, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie (choćby mylne) o braku warunków do rozpoznania w danym sądzie sprawy w sposób obiektywny (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 23 lutego 2010 r., V KO 5/10; postanowienie SN z dnia 7 czerwca 2018 r., V KO 39/18; postanowienie SN z dnia 27 marca 2023 r., IV KO 20/23).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że nie stanowi wystarczającego powodu przekazania sprawy innemu sądowi

równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości okoliczność, że jeden ze świadków, który jest skonfliktowany ze skarżącym, utrzymuje jako biegły kontakty zawodowe z sędziami sądu właściwego miejscowo, tj. Sądu Rejonowego w Grójcu, czy też prokuratorami z jednostki organizacyjnej prokuratury mającej siedzibę w tym mieście. Podzielić należy pogląd, iż fakt urzędowej znajomości sędziów, prokuratorów lub innych osób występujących przed sądem nie może stanowić o istnieniu uzasadnionej obawy co do braku bezstronności orzekających w sprawie sędziów (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 24 maja 2013 r., II KO 29/13; postanowienie SN z dnia 4 marca 2025 r., V KO 30/25). Tym bardziej, że w razie bliższych relacji towarzyskich, czy wręcz przyjacielskich łączących sędziego ze świadkiem zainteresowanym określonym rozstrzygnięciem, które mogą wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego referenta, istnieje możliwość skorzystania z instytucji wyłączenia sędziego, określonej w art. 41 § 1 k.p.k.

Z tych też względów orzeczono jak w sentencji.

[J.J.]

[a.ł.]